

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus VI. De Sacramento Extremæ Unctionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

specialiter id eis concedatur, uti conceditur à Trident. Sess. 24. cap. 6. de Re-
form. Facultas dispensandi in omnibus
irregularitatibus ex delicto provenien-
tibus ad forum contentiosum non de-
ductis cum suis subditis, exceptâ irre-
gularitate ex homicidio voluntario cau-
satâ. Quibus verbis quatuor conditio-
nes exprimentur, 1. Ut dispensatio cum
subditis fiat, 2. In Dicecesi propria,
3. In irregularitate ex delicto occulto,
4. Solùm in foro conscientie.

Quæres *duodecimò*. Quâ formâ fit dis-
pensatio?

R. Nulla determinata in jure assignatur, adeoque quæcunque verba mentem superioris de danda dispensatione

exprimentia sufficiunt, imò si Prælati habens facultatem dispensandi super irregularitate scienter ad Ordinem vel beneficium admitteret irregularem, cum eo, saltem in foro conscientie dispensare velle censeretur: quia quod admittendo peccare velit, non præsumitur. Aliàs congruentior forma est hæc: *Dispenso tecum in irregularitate, quam ob talem causam incurristi*. Si aliquis plures irregularitates diversæ speciei contraxisset; omnes illæ in forma dispensationis exprimi deberent; secus dicendum, si ejusdem essent rationis, ut quia multoties excommunicatus ministravit, non requiritur, ut exprimat, quoties celebrasset.

TITULUS VI.

DE

Sacramento Extremæ Unctionis.

Quæres *primò*. Unde nomen extremæ unctionis?

R. Dicitur extrema unctio *primò* quia datur hominibus in extremis existentibus. *2dò* Quia inter cæteras unctiones, quas Christus Ecclesie suæ commendavit, hæc extrema ultimò est ministranda: siquidem baptizatus in vertice à baptizante; confirmatus in fronte ab Episcopo confirmante: Sacerdos in manibus ab Episcopo ordinante; Episcopus dum consecratur, in capite & in manibus ab Episcopo consecrante inungitur; & ab his sacris unctionibus,

quæ fiunt in vita, distinguitur hoc Sacramentum, quod datur in morte, sive ejus articulo. Dicitur etiam Sacramentum unctionis infirmorum; quia ipso infirmi ununtur; vel Sacramentum exeuntium; quia constitutis in periculo mortis sive exeuntibus ex hoc mundo ministratur. *Catechism. Roman. p. 2. cap. 5. q. 6.*

Quæres *secundò*. An extrema unctio Sacramentum?

R. Instituta est S. unctio infirmorum, tanquam verum & propriè Sacramentum novi testamenti, à Christo Domino nostro

nostro apud Marcum quidem insinuatum, per Jacobum autem Apostolum & Domini fratrem fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesie, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus, & si in peccatis sit, dimittentur ei. *Trident. Sess. 24. cap. 1. de extr. unct.*

Quæres tertio. Quæ congruentia institutionis hujus Sacramenti?

R. Homini lapsio viatori quinque Sacramenta necessaria sunt, duo particulari homini voluntaria. Ad ingressum necessarius est baptismus, ad progressum confirmatio, pœnitentia, Eucharistia, ad egressum extrema unctio: Ordo & matrimonium nulli in particulari sunt præcepta, ideoque Sacramenta voluntaria.

Quæres quarto. Qualiter definiendum hoc Sacramentum?

R. Extrema unctio est: Sacramentum novæ legis à Christo Domino nostro institutum, ut Sacra unctio & oratione Sacerdotis in certis partibus corporis infirmi probabiliter periclitantis de vita, corpore & anima efficiatur salvus.

Quæres quinto. Quæ materia remota hujus Sacramenti?

R. Est oleum ab Episcopo benedictum. *Trident. loc. cit.* Liquor scilicet, non ex quavis pingui materia & crassa, sed ex olearum baccis tantummodo expressus. *Catechism. Rom. cit. cap. 5.* De necessitate Sacramenti est, quod sit be-

nedictum ab Episcopo, benedictione speciali: ideoque si quis inunctus chrysmate esset, Sacramentum reiterari deberet. *Gloss. in Can. Presbyteros. 2. dist. 45.* Si oleum consecratum deficiat, non negamus, quin oleum non consecratum consecrato possit immisceri. *Cap. quod in dubiis. 3. de Consecrat. Eccles. vel alt.*

Quæres sexto. Quæ materia proxima hujus Sacramenti?

R. Est unctio facta infirmo oleo sacro: nam unctio aptissimè Spiritus Sancti gratiam, quâ invisibiliter anima ægroantis inungitur, repræsentat. *Trid. cit. cap. 1.* Quæ unctio sive fiat per modum crucis, sive alio modo, non interest; tutius tamen est & magis pium, si fiat per modum crucis.

Quæres septimo. In quibus partibus unctio fieri debet?

R. In locis & organis quinque sensuum, scilicet in oculis propter visum, in auribus propter auditum, in naribus propter olfactum, in ore propter gustum, in manibus propter tactum. Inunguntur autem à quibusdam renes aut scapulæ ob vim appetitivam, & pedes ob vim motivam; sed hæc postrema de necessitate non sunt, sed servanda consuetudo Ecclesiarum.

Quæres octavo. Quæ forma hujus Sacramenti?

R. Forma sunt ista verba: *Per istam unctionem & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid peccasti per visum.* *Trident. loc. cit.*

Quæres nono. Quis minister hujus Sacramenti?

ꝛ. Proprii hujus Sacramenti ministri sunt Ecclesiæ Presbyteri, quo nomine eo loco non ætate seniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, sed aut Episcopi, aut Sacerdotes ab ipsis ritè ordinati. *Trident. cit. cap. 3.* Religiosi, qui Clericis aut Laicis Sacramentum extremæ unctiōnis ministrare, non habitâ super hoc Parochialis Presbyteri licentiâ speciali, præsumperint, excommunicationis incurrunt sententiam ipso facto, per Sedem Apostolicam duntaxat absolvendi. *Clement. 1. de Privileg. & excess. privilegiat.*

Quæres decimò. Quibus hoc Sacramentum conferendum?

ꝛ. Illis, qui tam periculosè decumbunt, ut in exitu vitæ constituti videntur: unde & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quod si infirmi post susceptam hanc unctiōnem convaluerint, iterum hujus Sacramenti subsidio juvari poterunt, cum in aliud simile vitæ discrimen inciderint. *Trident. cit. cap. 3.* Omnes qui rationis usu carent, ad hoc Sacramentum suscipiendum apti non sunt, & pueri, qui nulla peccata admittunt, quorum reliquias sanare hujus Sacramenti remedio opus non sit.

Quæres undecimò. Quis effectus hujus Sacramenti?

ꝛ. Est gratia Spiritûs Sancti, cujus unctiō delet, si quæ sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit, ægroti animam alleviat, & confirmat, magnam in eo divinæ misericordiæ fiduciam excitando, quâ infirmus sublevatus & morbi incommoda ac labores levius fert, & tentationibus Dæmonis calca-

neo insidiantis facilius resistit, & sanitatem corporis interdum, ubi salutem animæ expedierit, consequitur: *Trident. cit. cap. 2.* Cum infirmitas corporalis nonnunquam ex peccato proveniat, Domino dicente languido, quem sanaverat: *Vade, & amplius noli peccata, ne deterius aliquid tibi contingat, & cessante causâ cesser effectus. Cap. cum infirmitas. 13. de Penit. & Remiss.* In hoc Sacramento, sicut in cæteris, tria sunt: unum est Sacramentum tantum, scilicet unctiō extrema: aliud est res tantum, scilicet effectus duplicis sanitatis: tertium est Sacramentum & res, scilicet quædam unctiō spiritualis interior, id est mentis jucunditas & solatium, quia per hoc venialia delentur, de quo in *cap. unic. de S. unct. §. 1.* Unctiō visibilis & exterior signum est interioris & invisibilis unctiōnis: unctiō verò visibilis & interior non solum est signum sed etiam Sacramentum: quia si dignè sumitur, vel agit, vel auget absque dubio, quod designat.

Quæres duodecimò. Quæ obligatio ad hoc Sacramentum?

ꝛ. Obligatio gravis ad hoc Sacramentum ex fine, ob quem est institutum, probari videtur. De quo *Trident. cit.* in principio: Clementissimus Redemptor noster extremæ unctiōnis Sacramento finem vitæ tanquam firmissimo quodam præsidio munivit. Nam etsi adversarius noster occasiones per omnem vitam quærat & capter, ut devorare animas nostras quoque modo possit: nullum tamen tempus est, quo vehementius ille omnes suæ versutia

nervos

nervos intendat, ad perdendos nos penitus, & à fiducia etiam, si possit, divinæ misericordiæ deturbandos, quam cum impendere nobis exitum vitæ per-

spicit. Ideo in fine ita concludit Concilium. *cap. 3.* Nec tanti Sacramenti contemptus absque ingenti scelere, & ipsius Spiritûs Sancti injuria esse potest.

TITULUS VII.

DE

Sacramento Ordinis.

QUINQUE Sacramenta, de quibus in præcedentibus, sunt necessitatis: duo sequentia videlicet Ordo & matrimonium respectu privatorum voluntatis sunt, De excellentia Sacramenti Ordinis ita Gratianus: Cætera Sacramenta unicuique propter se dantur, & unicuique talia fiunt, quali corde & conscientia accipiuntur; istud verò non propter se so-

lùm, sed propter alios datur: & ideo necessè est, ut vero corde mundaque conscientia, quantum ad se sumatur, quantum ad alios autem non solum sine omni macula, sed etiam sine omni infamia propter scandalum fratrum, ad quorum utilitatem non solum ut præsent, sed etiam ut profint, Sacerdotium datur.

§. Primus.

Essentialia Sacramenti Ordinis.

QUÆRES PRIMÒ. An Ordo Sacramentum?

R. Affirmativè. Cum Scripturæ testimonio, Apostolicâ traditione, & Patrum unanimi consensu perspicuum sit, per sacram Ordinationem, quæ verbis & signis exterioribus perficitur, gratiam conferri, dubitare nemo debet, Ordinem esse verè & propriè unum ex se-

prem S. Ecclesiæ Sacramentis. *Trident. sess. 23. cap. 3.*

QUÆRES SECUNDÒ. Quomodo definitur Ordo?

R. Magister sententiarum *lib. 4. dist. 24.* ita definit: Ordo est signaculum quoddam Ecclesiæ, quo spiritualis potestas traditur Ordinato. Quam definitionem approbat Doctor Angelicus in

Aaa 3 suppl.